

[Larsen (Bjerre).]

Det er netop paa det Omraade, at Driftslaaneforeningerne i mange Tilfælde er kommet i Uføre, idet Handelen med Kreaturer Mand og Mand imellem ikke er blevet paaagtet tilstrækkeligt indgaaende fra Foreningernes Side, saa at Ejendomsforholdet ikke har været i Orden for disse. Indkøbsforeningen skal altid være den købende og den sælgende, saa kommer der ingen Tvivlspørgsmaal om Ejendomsforholdet, og det kan den godt være, selv om et Medlem udpeger Dyrene.

Der har af et Udvalg været rejst Spørgsmaal om Foreningernes Størrelse. Der staar i Lovforslaget, at Indkøbsforeninger skal normalt have 400 Medlemmer, og der har været fremsat Udtalelser om, at det sine Steder kunde forvolde Vanskeligheder at naa op paa dette Tal. De indhøstede Erfaringer synes at vise, at det er bedst med nogenlunde store Foreninger, men jeg er af den Opfattelse, at hvis det sine Steder skulde knibe med at naa denne Højde, er der Mulighed for at tage Hensyn hertil, idet der i Lovforslaget staar „skal normalt“, og det forstaar jeg i alt Fald saaledes, at naar enkelte Forhold foreligger, som taler for at godkende en Forening med lavere Medlemsantal, vil dette udmærket kunne lade sig gøre.

Ændringsforslaget Nr. 4 til § 6 gaar ud paa at give Paragraffen en helt ny Form, og Ændringsforslagene Nr. 1, 2 og 3, som staar i Forbindelse med denne Ændring, er af redaktionel Natur. Ændringsforslag Nr. 4 gaar, som sagt, ud paa at ændre § 6, og Ændringen tilsigter Tilvejebringelse af en Reservefond, der kan afgive Dækning for mindst 5 pCt. af Laanene fra Stats-Laane fonden. Reservefondens Midler og højst et tilsvarende Tilskud fra Statskassen skal ligelig tjene til Dækning af Underskud.

Jeg takker Landbrugsministeren for denne Ændring, der betyder bedre Arbejds vilkaar for Foreningerne, og som alligevel danner et solidt og godt Grundlag for Reservefondens Opbygning til Værn imod eventuelt indtrædende Tab, der selvfølgelig aldrig helt vil kunne undgaas; imod disse Tab bygger Medlemmerne nu selv et Bolværk med en tilsvarende Støtte fra Statens Side.

Ændringsforslag Nr. 5 gaar ud paa at forlænge Fristen med Hensyn til at standse Driftslaane foreningers Virksomhed. Det vil formentlig afstedkomme betydelige Vanskeligheder for de Driftslaane foreninger, der arbejder godt, at faa den nye Forening bygget op i Løbet af den korte Tid, der er fast-

sat i Lovforslaget, og der er derfor indført den Ændring, at Driftslaane foreninger skal standse Virksomheden senest ved Udgangen af Finansaaret 1939—40. Det vil altsaa sige, at Driftslaane foreningerne har godt 1 Aar at virke i, inden de skal standse Virksomheden.

Jeg vil endnu her pege paa, at et Mindretal, Det konservative Folkeparti, ikke kan tiltræde Lovforslaget. Partiet har som Motivering herfor i Betænkningen fremsat den Udtalelse, at en saadan Lov vilde indskrænke Landbrugets Dispositions frihed. Ja, der nævnes endog, at den vilde være en Umyndiggørelse. Da de indvundne Erfaringer fra Driftslaane foreningerne netop viser, at det navnlig er Trangen til selv at handle, der har afstedkommet de kedelige Forhold, som en Del af Driftslaane foreningerne er kommet ind i, og da disse Kendsgerninger ligger saa aabent for Dagen, forstaar jeg slet ikke en saadan Udtalelse.

Den Dispositions frihed, der er, er i alt Fald en Frihed, der i mange Tilfælde grænser til det utilladelige, for ikke at bruge et stærkere Udtryk. Ligeledes peger Mindretallet paa de stedlige handlende, og Provinshandelskammeret har fremsejndt en Skrivelse, der giver Udtryk for noget lignende, fordi de handlendes Indtægter beskæres ved denne Ordning her. Jeg er ikke i Stand til at sige, i hvort stort et Omfang Fællesindkøbene vil komme til at foregaa, men jeg finder det fuldt forsvarligt, hvis f. Eks. vore Husmænd, der sætter Foden under eget Bord ved den Udstykn ing, der foregaa, faar Lejlighed til ved denne Ordning at faa deres Redskaber og Maskiner maaske 30 pCt. billigere, end hvis de enkeltvis skulde købe dem i det frie Marked. Ligesom det gælder for Maskiner og Avlsredskaber, kan det ogsaa gælde for Heste og Kreaturer, og selv om der ikke kan opnaas de samme Procenter her, saa kan de dog maaske faa dem betydeligt bedre og maaske ogsaa billigere.

Mindretallet peger endvidere paa, at det kunde have tiltraadt Forslaget, hvis Husmandsbrugskommissionerne i Amterne kom til at føre et vist Tilsyn med de Indkøb, som den private Mand foretog. Det forekommer mig, at Amtskommissionerne har nok at varetage, og der er for mig noget utiltalende i at blande disse private Foreningers Opgave sammen med det, som er Kommissionernes Opgave. Uden at sige noget ondt om Kommissionerne vil jeg dog sige, at det ikke vilde forringe Statens Panteret, om de Dyr, Staten anbringer sine Etableringslaan i, og som Kommissionerne